

K 7/M 45

120000868958

МУЗЕЕН ФЕСТИВАЛ
МУЗИКАЛНИ ДНИ
1976 г. РУСЕ, БЪЛГАРИЯ

R $\frac{1976}{5}$

ХVІ МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
„МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ“
РУСЕ — 1976 г.

Посветен на ХІ конгрес на БКП и 100 годишнината
на Априлското въстание

К О Н Ц Е Р Т
НА СИМФОНИЧНИЯ ОРКЕСТЪР
НА БРАТИСЛАВСКОТО РАДИО
И ТЕЛЕВИЗИЯ

Диригент — ЛУДОВИТ РАЙТЕР

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868958

17 март — сряда

начало — 19,30 часа

зала — Дом на културата

448076

ФРАНЦ ШУБЕРТ

— Симфония № 8
„Недовършена“

I. Allegro moderato

II. Andante con moto

ЛЮБОМИР ПИПКОВ

— Концерт за цигулка
и оркестър опус 43

i. Moderato

II. Andante con moto

III. Prestissimo

ЙОХАНЕС БРАМС

— Симфония № 1 опус 68

I. Un poco sostenuto. Allegro.

II. Andante sostenuto.

III. Un poco allegretto e grazioso.

IV. Adagio. Piu andante.

Allegro non troppo, ma
con brio

СИМФОНИЧНИЯТ ОРКЕСТЪР НА БРАТИСЛАВ СКОТО РАДИО И ТЕЛЕВИЗИЯ е основан през 1929 година. Днес той се състои от 98 музиканта и двама диригенти — Лудовит Райтер — шеф-диригент и Ондрей Ленард — втори диригент. Оркестърът не само осъществява записи на симфонична музика в студиото на радиото. Той организира и редовни концерти пред публика в страната и в чужбина. Репертоарът му се състои предимно от съвременна музика.

А ето и някои от отзивите за оркестъра:

„Желая всичко най-хубаво на този забележителен оркестър от истински музиканти и артисти...“

Петер Х.Адлер (САЩ)

„Големи благодарности за отличното изпълнение на австралийската и новозеландска музика. За мен беше голямо удовлетворение да работя с вас“.

Джон Хопкинс (Австралия)

„Това беше прекрасно сътрудничество. Беше истинско удоволствие да работя с такъв отличен оркестър... Монте сърдечни благодарности към целия оркестър...“

Ричард Шумахер (Швейцария)

В основата на Осмата симфония на ФРАНЦ ШУБЕРТ (1797-1828) са вложени характерните за автора и за неговото време мотиви: размисъл над основните, от жизнено значение въпроси и впечатления, предизвикани от конкретните явления на живота.

Симфонията в си минор има само две части. Формално, ако се вземе за основна норма класическата симфония в четири части, тя действително е недовършена. Обаче след тази симфония Шуберт написва огромно количество други произведения, в това число още две симфонии. Налага се изводът, че сам Шуберт не е сметнал за необходимо да добави каквото и да е към написаните

две части на симфонията. От тази гледна точка Осмата симфония представлява нов тип лирико-драматична симфония и може да се смята за завършено произведение, тъй като кръгът на вложените в нея лирични образи и настроения се изчерпва и затваря в границите на двете части. Между частите на симфонията няма вътрешно противопоставяне. И двете части са лирични, но тяхната лирика е различна по настроение, различно оцветена. В първата част лиричните преживявания се предават с трагическа заостреност, във втората — лириката е съзерцателна, проникната от спокойна, просветлена мечтателност.

Първата част на симфонията започва с мрачно въстание — епиграф. В тази неголяма, лаконично изложена тема Шуберт влага целия комплекс от романтични образи: копнеж, „вечния“ въпрос, мрачно размишление. Тя преминава през цялата първа част, завладявайки решаващите и най-значителни дялове на симфонията. Във въстанието темата звучи като лирико-философско размишление, в разработката се издига до трагически патос, а в кодата придобива характер на скръб и безсилие.

Освен мрачния образ, обрисован от темата на въстанието, в експозицията са дадени още два музикално-художествени образа, оформени в главната и втората тема: широко леещата се, елегична мелодия на първа тема и непринудената песенно-танцова мелодия на втората тема. Във втората тема Шуберт като че ли се отказва от тягостните размишления на въстанието и меланхолията на главната тема и се обръща към по-жизнен образ, който води началото си от песенно-танцовата стихия. Двете песенни лирически теми са дадени в съпоставяне на образите, а не в тяхното стълкновение.

Драматизмът нараства и достига до кулминация, където окончателно се показва трагическата неразрешимост на поставените въпроси. Героят на Шуберт, свикнал да живее в своя вътрешен мир, когато се сблъсква с враждебните сили, отново се затваря в себе си.

Втората част на симфонията е Анданте. С помощта на тънки музикално-изразни средства Шуберт създава своеобразен поетичен колорит, с който обгражда своите напевни песенни мелодии.

И в Осмата симфония Шуберт поставя в центъра живота и чувствата на обикновения човек, висшето художествено обобщение ги е направило израз на живота и чувствата на цяло поколение.

Пътят на ЛЮБОМИР ПИПКОВ в изкуството от първите му стъпки до последния ден на живота бе път на творец-гражданин, осмислен и озарен от жизнената сила на най-хуманното революционно-преобразуващо идейно верую: път на композитора — патриот, за когото националният дух в творчеството бе въпрос на жизнена необходимост, на творческо съществуване в изкуството; път на проникателен художник, чиято богата, многостранна творческа природа подобно на чувствителна мембрана реагираше най-непосредствено и остро на бурните събития на нашето време.

Така се родиха най-значителните му творби: оперите „Яншините девет братя“, „Момчил“, „Антигона 43“, Първа, втора и трета симфония, „Оратория за нашето време“, поемата за хор и оркестър „Сватба“, множество песни на революционна и социална тематика. Цялостното творчество на Пипков е удивително богатство за националната българска култура.

Любомир Пипков започва да работи върху Концерта за цигулка и оркестър в началото на 1950 година, а го завършва през юни същата година. В близко сътрудничество с неговия пъръв изпълнител—цигуларя Боян Левчев, композиторът навлиза все по-дълбоко в спецификата на цигулковия концерт. И тук Пипков се стреми към класическото равновесие между изразните възможности на солирацията инструмент и оркестър. Ценен принос в историята на българския инструментален концерт, Концертът за цигулка и оркестър на Пипков е важно явление в самата творческа биография на композитора, защото разкрива някои нови страни на неговата богата и многостранна емоционална натура.

Концертът за цигулка и оркестър е посветен „На младежта, която се бори за мир“. Светлината, чистотата и лириката на тази музика отразяват не толкова борбата за мир с нейната напрегнатост и динамичност, колкото копнежа на един свят, в който войната със своите ужаси и безумия ще остане в преданията и легендите. Тук Пипков продължава линията на широки мелодични фрази, започната в операта „Момчил“. Концертът е изграден върху кантиленни теми в първа и втора част, развити в рамките на големите симфонични форми.

Техническите проблеми и виртуозността не са цел на автора. Солирацията инструмент има задачата по-скоро да разкрие дълбочината на идеите, отколкото да из-

тъква виртуозните качества на солиста. Така по традицията на класическия инструментален концерт самоцелната техника и празният виртуозен блясък отстъпват място на музикалното съдържание.

Последната част със своята бравурност дава концертния облик на произведението.

ЙОХАНЕС БРАМС (1833—1897) създава своята Първа симфония в до минор (опус 68) в продължение на 15 години. Първата част (без бавното встъпление) е завършена още в 1862 год. Но по-нататъшната работа се води интензивно едва през 1874-76 година. Симфонията е завършена, когато композиторът е вече на 43 години. Но много неща в нея напомнят за по-ранния му творчески период. В това произведение има емоционална неуравновесеност, която издава следи на огромна душевна борба. Не случайно първоначалният замисъл на симфонията се ражда под въздействието на байроновия образ на Манфред — това гениално възплъщение на мятаната се, раздирана от противоречия личност, обзета от силни страсти.

Брамс навсякъде говори със свой език — драматичен, но съсредоточен, поривист, но не екстатичен, страстно-кипящ, но съдържан.

Бавно разгръщащото се встъпление набелязва съдържанието на бъдещата драма. Тревогата, която се усеща още във встъплението, в първата част се усилюва, граничи с отчаяние. Моментите на просветление са редки.

След отшумялата буря на страстите особено топло и задушевно звучат средните части. Характерът на тяхното движение не е бърз: възникват картини на умиротворената природа, светли, печални възпоминания. Понякога се промъква въздишка на измъчената душа — такава е началната тема на втора част.

Настроението на съдържана мъка се запазва и в третата част, където вместо традиционното скерцо е дадено своеобразно, но много типично за музиката на Брамс смесване на меланхолия с мек хумор. На моменти се промъкват епизоди на непомрачена радост.

Голямо значение в композицията на симфоничния цикъл има финалът. Не случайно по количеството на стра-

ниците той заема в партитурата около половината от цялото произведение. Това е драматургичният център на симфонията. Появява се героичната главна тема на първата част. В нея има общи черти с безсмъртния химн на свободата от Девета симфония на Бетовен. Брамс съзнателно — като символ на братството и тържеството на света, използва бетовенова мелодия, видоизменяйки я частично. Но по-нататъшното музикално развитие преминава през още редица стадии на напрегната борба: промъкват се въздишки на отчаяние, възкресяват се образи от встъплението. Движението временно се успокоява за ново динамично натоварване, този път водещо до ликуваща кода. Едва в кодата Брамс стига до възторжена прослава на живота.

Заслужилият артист Георги Бадев, лауреат на Димитровска награда, е роден през 1939 г. във Видин. На 12 годишна възраст е приет в Интерната за даровити деца и юноши — инструменталисти. През 1962 г. Бадев завършва БДК в класа на проф. Владимир Аврамов. Бил е концерт майстор на Софийската държавна филхармония. Сега е преподавател в Българската държавна консерватория и държавен артист при главна дирекция „Българска музика“.

При голям успех преминават концертите на Г. Бадев в страната и чужбина. Гостувал е в СССР, Франция, Белгия, Чехословакия, Полша, Гърция, Ливан, Румъния, ГДР, Югославия, Канада и др.

